

divadelní minutky II

JOHANA SOUČKOVÁ

JIŘÍ JUST

TEREZA CHARVÁTOVÁ

PŘEMYSL RUT

ŠTĚPÁN BENYOVSKÝ

ANNA SOBOTKOVÁ

VESNA TVRŤKOVIC

JIŘÍ SEDLÁČEK

VLADIMÍR ČEPEK

JIŘÍ KRATOCHVIL

IVAN KRAUS

IVA PEŘINOVÁ

ROMAN SIKORA

PAVEL TRTÍLEK

ARNOŠT GOLDFLAM

divadelní minutky II

A2 kulturní týdeník a Transteatral, o. s.

© A2 kulturní týdeník, 2008
© Transteatral, 2008
© Illustrations Jaromír Plachý, 2008

ISBN 978-80-903857-4-0

obsah

JOHANA SOUČKOVÁ Olympiáda

JIŘÍ JUST Minutové drama

TEREZA CHARVÁTOVÁ Co už se nedostalo
Švandovi do úst

PŘEMYSL RUT Kde domov můj

ŠTĚPÁN BENYOVSKÝ Bílý, Šedá, Černý, Tyl

ANNA SOBOTKOVÁ Minutka s Tylem

VESNA TVRŤKOVIČ Otylci herci

JIŘÍ SEDLÁČEK Kajetán

VLADIMÍR ČEPEK Hrdina východu

JIŘÍ KRATOCHVIL Švanda

IVAN KRAUS Fíglovačka

IVA PEŘINOVÁ Jiřík má vidění

ROMAN SIKORA Jiříkovo vidění

PAVEL TRTÍLEK Kterak Tyl Kajetán Josef hodlal
bláhově v rodné své kotlině zatuchlé
alespoň nakrátce spasiti tyátr

ARNOŠT GOLDFLAM Ty, ty, ty, Tyle!

15 minut s J. K. Tylem

a současnými českými dramatiky

Projekt **DIVADELNÍ MINUTKY** byl inspirován počinem Divadelního ústavu ve španělské Andalusii, který ke Dni divadla v roce 2006 vydal publikaci 60 dramatických hříček současných andaluských básníků a dramatiků. První český ročník **DIVADELNÍCH MINUTEK** zorganizovaly A2 kulturní týdeník a občanské sdružení TRANS-TEATRÁL v roce 2007 a jeho výsledkem byl sborník 16 minutových her, který vyšel jako zvláštní příloha v A2 č. 25/2007. Divadelní minutky byly českému publiku představeny v rámci scénických čtení v Praze, Chebu a Hradci Králové.

Princip **DIVADELNÍCH MINUTEK** je jednoduchý: každá z dramatických miniatur zařazených do sborníku má symbolický rozsah jedné minuty potřebné k její scénické realizaci. Specialitou 2. ročníku, jehož výslednou podobu právě držíte v ruce, je zadané téma **Jedna minuta s J. K. Tylem**. Inspirovalo nás k němu 200. výročí narození jednoho ze zakladatelů novodobého českého divadla a dramatu, které připadá na rok 2008.

Nejen abstraktními statistikami, ukazateli a čísly je člověk živ, a tak nás k tomuto tématu dovedla i obyčejná zvědavost, budící znepokojivé otázky: Jak vypadá po oněch dvou stech letech moderní české drama a divadlo? Je příběh tvrdošíjně pouti za snem o vyšší umělecké kvalitě spojený s ekonomickým nedostatkem aktuální i v současném českém divadle? Zajímají autory, kteří k nám dnes hovoří z divadelních jevišť, publikací a periodik, spíše životní osudy a karamboly byvšího „miláčka národa“ a autora textu české státní hymny, nebo jeho dramatický odkaz? Je idealismus v pragmatickém neoliberálním světě překážkou, nebo životodárným ventilem?

Názornou odpověď může být právě následujících 15 minut divadelního čtení, během něhož se přeneseme nad dětskou kolébku i k plotně, do divadelního zákulisí i pod mola módních show, před televizní obrazovky i do zaprášených knihoven, na české olympijské stadiony, do pražských magistrátních kanceláří a dalších, ještě méně příjemných snů. Rok 2008 zatím nebyl příliš „tylovský“. A to ani počtem premiér divadelních her tohoto dramatika na profesionálních českých scénách, ani s ohledem na naplňování snu o „zemském ráji“, který proklamujeme v naší hymně. I přesto vám přejeme zábavné čtení vlastní anebo scénické, které připravujeme a se kterým možná navštívíme i vaše město. V naději, že české divadlo, drama a kultura nejsou jen pomýleným „Jiříkovým viděním“ svých autorů a že jsou vítány i u vás,

editorky sborníku **DIVADELNÍ MINUTKY**
Martina Černá a Marta Ljubková

Olympiáda

JOHANA SOUČKOVÁ

OSOBY:

Přední umělec české pop music

Dívka s květinami

Přední český politik

Předák olympijského svazu

Přední sponzor českého olympijského týmu

(Olympijský stadion. Uprostřed stadionu, na stupínku, ke kterému vede červený koberec, stojí Přední umělec české pop music, připravený ke zpěvu české státní hymny. Po jeho levé ruce stojí Dívka s květinami, vedle ní pak Přední český politik, Předák olympijského svazu a Přední sponzor českého olympijského týmu.)

ZPĚVÁK *(Stadion ztichne, zpěvák si udá tón.) Hmmmm... (Zpěvák se nadechne a:) (Zpěvák neví, chvíle trapného ticha, zpěvákův zoufalý a vytřeštěný pohled na plné tribuny.)*

SPONZOR *(Otočí se na Předáka; s křečovitým úsměvem.)* Tak mu poraďte, proboha!

PŘEDÁK *(Otočí se na Politika; s křečovitým úsměvem.)* Rychle... Poradte mu!

POLITIK (*Otočí se na Dívku s květinami; rovněž s křečovitým úsměvem.*) Tak slečno... Proboha... Tady jde o národ...

(*Pauza.*)

(*V pauze se odehrají všechny další minutové hry, pak následuje závěr:*)

DÍVKA (*Otočí se na Předáka českého olympijského svazu, na Předního českého politika a na Předního sponzora českého olympijského týmu.*) Jéžíš, když já to nevím!

Konec

Minutové drama

JIŘÍ JUST

OSOBY:

Tyl

Mácha

Chmelenský

Vlastenci

(Květen 1836. Na vlastenecké akademii vlastenci právě dozpívávají „země česká, domov můj. Domov můj...“.)

MÁCHA *(Zahřímá.)* Hrůza!! Schrecklich! Kwash! Propad bych se hanbou, něco tak ukňouraného napsat!

TYL *(Slabým hlasem.)* Však jsi už napsal. Jenže...

JEDEN Z VLASTENCŮ Nahlas, Josefe Kajetáne!

MÁCHA *(Rychle, než stačí Tyl odpovědět.)* No prosim! A tahle kuňka chce být herec! Marné volání!

TYL *(Přidá na hlase.)* Tak dobře, když to chceš slyšet! Ty ses také pokusil o hymnu, jenže po tvém *Čechové jsou národ dobrý* ani pes neštěk!

MÁCHA Měl jsem špatného skladatele! Zato *Máj* je největší česká báseň! To vaše *Kde domov můj* se hodí tak akorát opilci, když netrefí z hospody domů!

TYL To máš pravdu. Tvůj *Máj* si určitě recitovat nebude. Ani střízlivý. Protože co je normálnímu člověku po pocitech nějakého vraha, když sám nikoho nezabil? A takových je nás většina!

MÁCHA Budoucnost ukáže vaši zbedněnost, vlastimilové ukňouraný!

TYL Tobě se stejně *Kde domov můj* nelíbí jen proto, že si myslíš, že jsem měl něco s tvou Lori!

VLASTENCI (*Jeden přes druhého.*) Měl by sis ji víc hlídat, Mácho!

Budeš muset prodat ten svůj plášť s rudou podšívkou, abys měl na kolíbkou! Byrone!

A oblíkat se jako my...!

TYL Já ti tu přísahám, Mácho, že jsem s ní nic neměl...! Ale mohu jsem!

MÁCHA Já tě zabiju!

TYL Napřed ale uznej, že *Kde domov můj* bere za srdce.

MÁCHA Zabiju...!!

CHMELENSKÝ Ale no tak, bratři! Musíte se tak štěkat? Já, literární kritik Josef Krasoslav Chmelenský, prohlašuji, že za sto let

nebude nikdo vědět ani o *Máji*, ani o *Kde domov můj*! Dějiny čekají jen na to, až já si najdu čas a napíši své drama *Láska Čechova...*!

Konec

Co už se nedostalo Švandovi do úst

TEREZA CHARVÁTOVÁ

OSOBY:

Josef Kajetán Tyl
Magdalena, jeho žena
Anna Rajská, její sestra

(Píše se rok 1846 a nacházíme se ve společné domácnosti Josefa Kajetána Tyla, jeho ženy Magdaleny a její sestry Anny Rajské v Praze. Na město se snáší večer. Tyl se sklání nad rukopisem, obě ženy se sklánějí nad Tylem, jedna přes druhou překotně mluví; kolem běhá několik polonahých dětí.)

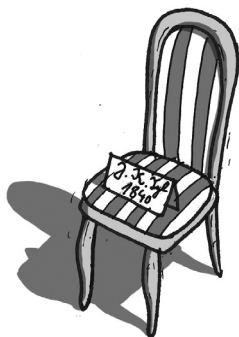
MAGDALENA U hokynáře dlužím, u švadleny dlužím, u ševce dlužím, od rána do noci po Praze běhám, tu abych korektury do tiskárny za tebe včas donesla, tu abych ti střevíce ze správký obstarala, po nocích látám kostýmy, v noci si nevydechnu, arci se tu mačkáme jak sardinky v krabičce, a to ti říkají miláček národa, ratolest slovanské radosti? Pěkně děkuju! Kams dal důstojnost, Kajetáne, že si ani o gáži včas neřekneš?...

ANNA ...a Honzíkovi slíbils, že ho s sebou do redakce vezmeš, a pak najednou koukám, kde nic, tu nic, tatínek je v trapu a Honzík pláče, že ho prý nemáš rád. Barunka má už z tebe strach, jak přijdeš domů, nepoznává tě. Kdyby ses tu aspoň přes den občas zastavil, s dětma si chvilenu hrál nebo je

do divadla vzal, ale ty arcí od rána do noci vlast naši, kulturu zachraňuješ a děti ti tu zatím vyrůstají jak pláňky a ty po nich ani nevzdechneš! Kajetáne, Kajetáne...

TYL (*Píše.*) O, nech mne dříve, abych ti ruce a nohy ulíbal, ty jsi můj strážný duch a dělej, co dělej, teď se od tebe nehnu. (*Zamyslí se a znovu píše.*) Tys, Dorotko, můj anděl. Jak maják v moři je muži žena. (*Pak se napřímí a pero odloží.*) Jest to opravdu podivné, že ve mně posavad tolik lásky k ženám je. Tu poslední větu snad přec raději z archu vymáznou.

Konec

Kde domov můj

PŘEMYSL RUT

(Scéna z dob národního probuzení)

OSOBY:

Josef Kajetán Tyl
Magdalena Skalná
Anna Rajská

(Z kolébky zní líbezný cinkot malého zvonečku.)

SKALNÁ Seber mu to, než to spolkne.

RAJSKÁ Raději budu poslouchat, jak cinká zvoneček, než jak řve dítě, když mu ho vezmu.

SKALNÁ Říkám ti –

RAJSKÁ Ty nemáš co mluvit. Je to moje dítě!

SKALNÁ Je to dítě mého muže! Říkám ti jako žena otce –

RAJSKÁ A já ti říkám jako matka dítěte –

SKALNÁ Až řeknu Josefovi, jak děti vychováváš, svěří je mně a půjdeš.

RAJSKÁ Ty půjdeš, až řeknu Josefovi, co si ke mně dovoluješ.

SKALNÁ Ty nevíš, jak mu záleží na dětech? Vidí v nich budoucí soubor Národního divadla.

RAJSKÁ Právě proto půjdeš ty. Čekám další, abys věděla.

SKALNÁ Ty rajdo! Ten hajzl –

TYL (*Vstupuje.*) Jen žádné germanismy, děvčata! Dobrá zpráva! Mám skvělou představitelku pro Paličovu dceru. Půvab sám! Mařenka Köhlerová. Chtělo by to české příjmení, ale to už vymyslíme. Marie Ryšavá? To by jí slušelo. Večer se přijde představit. Zbylo tam ještě trochu brambor?

RAJSKÁ Paličova dcera je moje role.

TYL Čekáš maličké, měla bys odpočívat.

SKALNÁ Já pro žádnou Köhlerovou vařit nebudu.

TYL Stalo se něco?

SKALNÁ Zatím nic. Říkám ti to včas jako tvoje žena.

RAJSKÁ Jestli ji přivedeš, vezmu děti a jdu pryč.

TYL Co vám je?

SKALNÁ Ty dobře víš. Paličovu dceru může hrát Andulka.

RAJSKÁ Děkuju ti, Madlenko. *(Tylovi.)* Najednou máš ohledy na můj stav.

SKALNÁ Není zač, Andulko. *(Tylovi.)* Žádná Köhlerová nám nebude rozvracet rodinu.

RAJSKÁ Slyšels? Tvá žena má pravdu.

SKALNÁ Nestydíš se před matkou svých dětí?

RAJSKÁ Hned jí napíšeš, že to angažmá rušíš.

TYL Jak myslíš, Andulko.

SKALNÁ Tak honem, piš. Ať můžu nosit na stůl.

TYL Jak myslíš, Madlenko.

RAJSKÁ *(Ochutnává.)* Dobrá polívčička.

SKALNÁ Domáci.

TYL *(Vroucně.)* Požehnej nám, Bože, tyto dary.

(Jedí polévku. Z kolébky cinká zvoneček.)

Konec

Bílý, Šedá, Černý, Tyl

ŠTĚPÁN BENYOVSZKÝ

OSOBY:

Pan Bílý
Paní Šedá
Pan Černý
Hlas

(Tma.)

HLAS Ve hře budeme citovat nějaké pasáže z knih, viz program, málo času. Díky.

(Scéna se rozsvítí, zní velmi hlasitá, lehce šumem rušená hudba. Výrazná hudební linka, snad pop. Vpředu vpravo pan Bílý sedí na stoličce, v ostrém bílém světle dopadajícím na něj přímo shora. Poněkud vlevo od středu, ne zcela vpředu, paní Šedá na židli, nasvícená jen zprava, jakoby odrazem světla od pana Bílého. Vzadu ve tmě mezi Bílým a Šedou tušíme stojící obrys pana Černého. Bílý je oděn jako dnešní začínající, chudý autor; upoutá zvláště jeho vázanka. Vlasys si dnes pokusil učesat a nagelovat, ale nezadařilo se příliš. Paní Šedá oděna v rozporu se svým pojmenováním velmi sebejistě a vkusně, ať už jde o jakýkoliv styl. Ne mladá, ale má svůj půvab. Pan Černý oděn neznámo jak, bude mít ovšem výrazný, hluboký hlas. Pan Bílý drží desky s množstvím papírů. Pan Bílý mluví od začátku, do hudby, kterou v reakci na to paní Šedá zastaví pohybem ruky, ovšem prvních pár slov bude přesto v rámusu ztraceno.)

BÍLÝ Jídelníček české měšťanské rodiny, který se týden po týdně po celé roky opakoval. (*Sklopí oči a čte.*) Pondělí: knedlíky. (*Zvedne oči k Šedé.*) Pralo se pravidelně prádlo. (*Zase čte.*) Úterý: hrách s okurkou. Středa: dušené telecí s majoránkovou omáčkou. Pátek: buchty, vdolky, lívance. Sobota: čočka. Neděle: pečínka. (*Zvedne oči k Šedé.*) Jídelníček visí na zdi chodby vlevo. (*Zase čte.*) Vejde Magdalena, nese talíř knedlíků, projde až do kuchyně a postaví talíř před Tyla, který drží na klíně své čtvrté dítě. Zleva vejde Anna a zastaví před seznamem. „Knedlíky? Což nemůže být Montags u nás anders?“ (*Uchechtne se pro sebe a lehce pokývne hlavou.*) Tyl sebou cukne. „Pondělí, říká se pondělí,“ říká... (*Otáčí stranu.*) vesele Tylovo šesté dítě od plotny. (*Imituje ženský hlas.*) „Muži, mnoho-li jsi napsal včera?“ (*Náhle silně drsným, chtěně mužným hlasem.*) „A kde ty jsi byla?“ ptá se... aha, furt Magdalena. (*Vyšším, ženským hlasem.*) „A kde ty jsi byla?“ (*Pohlédne na Šedou. Pak opět mocným hlasem.*) „Poslouchejte!“ (*Vyndá z desek papír a čte z něj, opět civilně.*) Řekne Tyl a čte z papíru, který drží ve své ruce. (*Odkašle si, vloží papír do desek, podívá se na Šedou a procítěně, z paměti odříkává.*) „Rozervanče! Aj, nevíš, čeho sobě žádati – tu trudně žalmy pješ, onde... hm.“ (*Vyndá papír a čte.*) Anna ho přeruší: „Ty Máchu nenecháš býti,“ a tu vejde třetí Tylův syn...

ČERNÝ (*Stále stejně málo viditelný, v pozadí, ale náhle energicky vstoupí Bílému do řeči.*) Dobrá, dobrá. Víte... No, podívejte, na domácnost, kde muž udělá sedm dětí sestře svojí ženy, je to... to není, že ano.

ŠEDÁ (*Souhlasným tónem.*) No. (*Krátce si Bílého přeměří pohledem.*) Možná vám chybí trochu zralost. Zkušenost s... mezilidskými vztahy. Co ten čtvrtek?

BÍLÝ Já... *(Spustí se stejná hudba jako na začátku, velmi hlasitě, takže celá následující Bílého věta je přehlušena.)* Ve čtvrtek můžu, děkuji...

ŠEDÁ *(Překřičí hudbu.)* Vypnout! *(Hudba ztichne.)* To se vyzkouší zítra, díky.

BÍLÝ Ve čtvrtek bych tedy mohl, ale...

ŠEDÁ Ten jídelníček. Vynechal... jste... v něm... čtvrtek.

BÍLÝ Aha. Všimla jste si! No to je právě pointa...

ŠEDÁ *(Už netrpělivá.)* Ne, to je kravina. Jídelníček místo zápletky... Nota bene když to ani nepůjde přečíst na tu dálku.

ČERNÝ Jindy by vám tady takový text prošel. Tehdy v době před Tylem. Nyní ale už...

(Přidá se k němu Šedá, citaci pronášejí shovívaným tónem.)

ŠEDÁ + ČERNÝ „Nevzbuzuje nekritické nadšení každé napsané či na divadle pronesené české slovo...“

HLAS *(Dokončuje s nimi, zcela je přehluší.)* Citujeme, děkujeme.

(Všichni skloní hlavy a setrvají v letmé úkloně. Po vteřině světlo zhasne.)

Konec

(Ve hře jsou citovány či parafrázovány pasáže z:

Jitka Lněničková: České země v době předbřeznové 1792–1848.
Libri, Praha 1999.

J. K. Tyl: Rozervanec. <http://cs.wikisource.org/wiki/rozervanec>)

Minutka s Tylem

ANNA SOBOTKOVÁ

OSOBY:

Kniha 1

Kniha 2

Jízdní řád

KNIHA 1 Dobrý den, madam, jste zde nová, že?

KNIHA 2 No, to bych prosila, ještě voním novotou.

KNIHA 1 Vidím, vidím, já už jsem mnohokrát čtena, to víte, Tyl, to je génus.

KNIHA 2 No, podle mě jste už dost ošeptalá – dámo, jste spíš stará než klasická.

To dneska už nefrčí.

Já jsem sci-fi, akce, rychlost.

KNIHA 1 Nemám ten pocit, že si vás někdo přečte, drahoušku, jste příliš hloupá.

KNIHA 2 Hele, ty obstarožní strukturo, dej si zpátečku.

KNIHA 1 No, to se ukazuješ, ty fracku.

Ještě tě nikdo ani nečetl, a už si otvíráš hubu?

KNIHA 2 Ty chudinko.

KNIHA 1 Ty jsi chudinka.

JÍZDNÍ ŘÁD Budte zticha, obě dvě, já chci mít klid!

KNIHA 1 No, podívejte se, madam, jízdní řád nás bude okřikovat.

KNIHA 2 Vůbec se s ním nešpiňte, s primitivem.

Ještě že mám to štěstí a bydlím vedle vás.

Pane, já jsem sci-fi.

KNIHA 1 Máte pravdu, madam, my klasici jsme nad věcí.

KNIHA 2 A už jste to slyšela o trilogii F. L. Věka?

Opustil ho druhý díl!

Konec

Otylci herci

VESNA TVRŤKOVIĆ

OSOBY:

Kluk, asi 13 let, tlustý

Holka, asi 11 let, velmi hubená

(Kluk přisedá k holce, která sedí sama na lavičce a čumí do blba.)

KLUK Znáš Tyla?

(Holka zavrtí hlavou, nedívá se však na něj.)

KLUK *(Překvapeně se podívá.)* A to prý chceš být herečka?!

(Holka ho zpraží pohledem.)

KLUK No, dobrá... Byl to významný český dramatik. A byl i herec.

(Holka se na něj nedívá, ale je vidět, že zpozorněla, že poslouchá.)

KLUK A je tu jedna důležitá věc. Tenhle chlápek byl pořádně tlustý, a byl tlustý, protože chtěl být tlustý, a taky všichni herci, kteří měli hrát v jeho hře, museli být tlustý. To byla hlavní podmínka k získání role. On totiž byl taky vědec, jeden z nejlepších, to jen málokdo dnes ví.

(Holka ho teď se zaujetím pozoruje.)

KLUK A přišel na to, že člověk, který má víc špeků *(Chytá se za svoje špeky na břiše.)*, má taky větší zdroj energie, a díky tomu mozek *(Důležité si klepe na spánek.)* dokáže pracovat bez přestávek. Takže má mnohem lepší paměť než člověk, jehož mozek se zabývá jen tím, aby mu nevymřely všechny buňky, zatímco si páníček dopřává hladovku. A pro herce je nejdůležitější co?

(Holka se na něj zvědavě dívá.)

KLUK No, štíhlá linie to nebude. Hlavní je pamatovat si text. A na to potřebuješ tohle! *(Zas ukazuje na svoje špeky.)*

(Holka ho zvědavě sleduje. Trochu nedůvěřivě na něj koukne.)

KLUK Tady máš důkaz: slovo otylost. Vymyslel ho Tyl. Když ho někdo chtěl oslovit, tak jediň: ó, Tyle. On si to natolik oblíbil, že své herce nazval Ó Tylci a Ó Tylky. Takže původně si pod tímto oslovením každý hned vybavil ty nejtalentovanější herce na našem území. V nejvyšších kruzích se tak hojně používalo, že se během chvíle stalo synonymem ke slovu herec. A herectví se říkalo otylost.

(Holka zírá s otevřenou pusou. Poprvé promluví.)

HOLKA Teda, ty toho víš!

KLUK No, vím toho hodně. A taky ti můžu vyprávět, jak se pak stalo to, že jeden hloupý závistivý vychrtlý barbar vzal tomuto vznešenému slovu význam a ponechal tam jen to...

(Kluk zmlkne.)

HOLKA No, vyprávěj!

KLUK Ale aby tvoje mozkové buňky neřešily to, že umírají hlady, aby mohly vstřebávat mé znalosti a abych tedy nemluvil do větru, to já velmi nerad...

(Kluk ukáže na pohozený pytlík.)

KLUK ...budeš muset sníst tu svačinu, co ti tady nechala paní učitelka...

Konec

Kajetán

JIŘÍ SEDLÁČEK

OSOBY:

Modelka Nikola

Pět porotců

Publikum

(Módní přehlídka. Na předváděcím molu za zvuku dynamické hudby pózuje modelka Nikola. Publikum tleská. Porota žasne a pochvalně mručí. Nikola má na sobě působivé, téměř průsvitné šaty, které ji odhalují v celé její kráse.)

POROTCE 1 Úžasné!

POROTCE 2 Nádherné!

POROTCE 3 Ten styl!

POROTCE 4 A ta ladnost!

POROTCE 5 Nepřekonatelný šarm!

(Hudba hraje v rytmických impulsech a Nikola střídá pózy. Šaty jí lemují ukázkovou postavu. Průhledný je nejen její model, ale i myšlenky porotců.)

POROTCE 1 V neposlední řadě ty její nádherné šaty!

POROTCE 2 Jak prozrazují!

POROTCE 3 Jak vyzývají!

POROTCE 4 Jak slibují!

POROTCE 5 Jak jsou rozkošně nestoudné!

(Nikola se v následné póze předkloní a odhalí jedněm své přední objekty touhy, druhým ty zadní.)

POROTCE 1 *(Zblblý krásou Nikoly.)* Lehkost jejích šatů dodává vzletnosti!

POROTCE 2 *(Rovněž omámený.)* Ta rozevlátost symbolizuje noblesu!

POROTCE 3 *(Neméně opojený.)* Neskryvané ženství evokuje svěžest!

POROTCE 4 *(Rozrušen touhou.)* Každý pohyb této látky navozuje svěžest!

POROTCE 5 *(Neskryvá silné vzrušení.)* Úžasný materiál! Je neuvěřitelně sexy!

POROTCE 1 *(Už to napětí nevydrží a zavolá na molo, na kterém Nikola končí svoji kreaci.)* Slečno, prosím vás, jak se jmenuje ta látka, ze které jsou ušity vaše pohádkové šaty?

MODELKA NIKOLA *(Znuděně.)* Tyl...

(Hudba dozní, Nikola zmizí v zákulisí, publikum odchází... Jen porotci dále sedí, koukají před sebe a sní si svůj sen...)

Konec

Hrdina východu

VLADIMÍR ČEPEK

OSOBY:

Zdeňka

Milan

Hlas z televize

(Panelákový byt. Mladí novomanželé sedí v obýváku, ona žehlí, on sedí na gauči a pije pivo. Hraje televize.)

HLAS Z TELEVIZE *(Sportovní přenos.)* ... To je dnes už Tylův druhý gól a celkově čtvrtý na tomto mistrovství, což je na obránce úctyhodná bilance. V těchto dnech je určitě nejslavnějším Tylem v republice, a možná slavnější než jeho jmenovec Josef Kajetán Tyl...

ZDEŇKA Přepni to.

MILAN *(Přepne program.)*

HLAS Z TELEVIZE *(Záznam z poslanecké sněmovny.)* ... A chtěl bych připomenout všem vládním činitelům, především těm z ODS, slova Josefa Kajetána Tyla: Všechny naše kroky musí vést láska k národu a jeho štěstí! Což mocipáni z ODS rozhodně nečiní. A proto požádám tuto sněmovnu o vyslovení nedůvěry...

ZDEŇKA Přepni to.

MILAN (*Přepne program.*)

HLAS Z TELEVIZE (*Dokument.*) ...A v tomto domku se v Kutné Hoře právě před dvěma sty lety narodil Josef Kajetán Tyl...

ZDEŇKA Přepni to.

MILAN Ty, Zdeni, kdo to byl vůbec ten Tyl, že o něm všude mluví?

ZDEŇKA Není to ten finalista Superstar?

MILAN Ne. Ten se jmenoval jinak.

ZDEŇKA Tak to nevím. Ale přepni to, na Primě bude německá kriminálka.

Konec

Švanda

JIŘÍ KRATOCHVIL

OSOBY:

Investigativec

Tyl

INVESTIGATIVEC Tyl, Josef Kajetán?

TYL Tak já řku se nazývati.

INVESTIGATIVEC Vaše jméno jsme našli v Seznamech spolupracovníků Státní bezpečnosti pod krycím jménem Švanda. Můžete k tomu něco říci?

TYL Toť věru dosti! Ukazuje se nyní hnusná nahota klevetných jazyků! Věc jest uvážení hodna, neboť zdá se, že to všechno nastrojeno bylo, aby se národní straně nesmírná rána zadala.

INVESTIGATIVEC Budete se snad soudit? Domáhat se vyškrtnutí ze Seznamů?

TYL Mám-li příčinu toho divného sobě počínání v jakés osobní nenávisti hledati nebo v zisťnosti, nevím. Nenávisť a svár již dávno vlasti hroby vyryly a smutné příklady měly by nás moudrými učiniti, aby se nám tak nevedlo, jak dvěma lvům v oné bajce, jež proti sobě řvouce jeden druhého pohltili.

INVESTIGATIVEC Mám tomu rozumět tak, že soudit se nebudete?

TYL Kdežpak. Kdož může zameziti tu pradiwnou nepravidelnost, že ouřad nižší předkládaje rozsudky vyšších instanci svým překladem rozsudky docela promění? A celá ta rozškvašenost v švandu se venkoncem obrátí. Ježto však tito předsudkové u mladšího pokolení mizí, můžeme se nadíti, že synové šťastnější a lepší budou otců svých.

INVESTIGATIVEC Myslím, že správně činíte. Protože teprve vaše jméno v Seznamech vám dveře všechny otevře. Budete hrát ve znamenitých filmech, moderovat televizní pořady a psát pro přední divadelní scény. A tandem Štědroň-Uhde napíše veliký erotický muzikál Paličova dcera a Hřebejk s Jarchovským natočí film podle vaší povídky Rozervanec.

TYL Podzimek bude již tuším tak mokrý, jak léto bylo. Tudy pro mne kvete radost, tudy utěšení hledám, nikdy pokladům a lásce blažení tohoto nedám.

Konec

Fíglovačka

IVAN KRAUS

OSOBY:

První muž

Druhý muž

Slepý mládenec

Jeviště ozdobené fábory a girlandami.

Na jeviště přichází První muž.

Na jeviště přichází Druhý muž.

Povídají si.

Zleva Slepý mládenec.

(Zůstane stát opodál...)

Po chvíli odhodí hadry a brýle a ukáže se,

že je to mládenec od policie.

Odvádí oba muže.

Hymna.

Opona se řítí.

Konec

Jiřík má vidění

IVA PEŘINOVÁ

OSOBY:

Jiřík

Severin, duch Blaníku

Blaničtí rytíři

JKT

JIRÍK (*Spí.*) Chrr... chrrrr...

SEVERIN Vítej, Jiříku.

JIRÍK Co to...?! Kde to...

SEVERIN Nepokojné tvé srdce přálo sobě vejít do Blaníku.

JIRÍK Nepokojné, jo! Člověk aby se zpřetrhal, a nic za to nemá! Nikde žádná spravedlnost! Jsem tak bezmocný...

SEVERIN Ty by sis přál mít moc?

JIRÍK Moc.

SEVERIN Moc jako hodně?

JIRÍK Jo, moc.

SEVERIN Anebo jako příliš?

JIŘÍK Nevím, o čem to mluvíš, duchu.

SEVERIN Jistý pán chtěl na sněmu se blýskat, jezdil, hleděl voliče si získat, slíbil, že za ně dá duši, daně zmenší, všechno špatné zruší...

JIŘÍK Takových pánů je! To já... Já bych...

SEVERIN Chápu. Vlastenec se ani neuchází, a přec nato do sněmovny vchází, národ ho už zná a chutě volí, toho je nám zapotřebí jako soli! Pohled...!

BLANIČTÍ RYTÍŘI (*Spí.*) Chrr... chrr...

JIŘÍK I do kuše, to je mi sněm...

SEVERIN Náš vyvolený sbor zde tráví dlouhou noc, by v nouzi přišel vlasti na pomoc.

A zde je onen oves blanický, co v zlaťáky se změnil provždycky.

JIŘÍK I do kuše! To je mi oves! Já mám snad vidění...! (*Hbitě skočí za balvan jako za řečnický pultík a hřímá.*) Pravdu hlásat! Světlo množit! Na nekalost kámen vložit! Šetřit také cizí víru! Všem brát spravedlivou míru, usnesl se moudrých hlas! To přinese nový čas!

BLANIČTÍ RYTÍŘI Chrr...chrr...

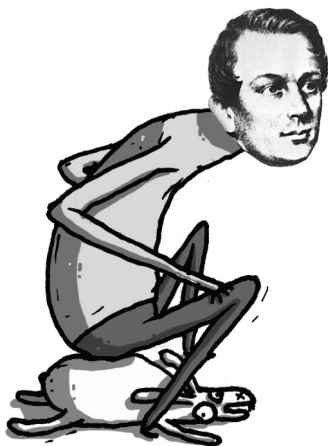
JIŘÍK Děkuji vám za pozornost.

JKT (*V hrobě se obrací.*) Je už čas, Jiříku! Nový čas! Nejnovější!

JIŘÍK Nebuď mě, mám vidění! Chr... chr... to je mi oves...
chrrrrr...

JKT (*V hrobě se obrací.*) Tak on jim z lůna té bájně hory hlásá pravdu až do... Do kuše! Až dodneška...

Konec

Jiříkovo vidění

ROMAN SIKORA

OSOBY:

Jiřík

Rytíř

Agáta Hanychová

(Před horou Blaník vysedává Jiřík. Horu Blaník poznáme podle toho, že je na ní umístěna cedule s nápisem „Blaník“, Jiříka poznáme podle toho, že má na čele napsáno „Jiřík“. Pod turistickou cedulí s nápisem „Blaník“ je pak ještě další cedule, modrý turistický ukazatel směřující doprava a s nápisem „Do Prdele 5 min.“. Celou tuto scénku by pak měl režisrovat Filip Renč, režisér znamenitých předvolebních kampaní. Ale zpět. Jiřík je zadumán, sedí na přepravce od piva, dloubá se v nose a hulí. Občas se mu podaří vydloubnout holuba, kterého si pak pozorně prohlíží. Blaník se s hřměním rozestoupí. Z hory vykráčí Blanický rytíř.)

RYTÍŘ Zdravím tě, Jiříku! Již drahnou dobu pozoruji tvé vysedávání a rozhodl jsem se podat ti pomocnou ruku, neboť jednou za sto let my blaničtí rytíři smíme vystoupit z bájemí opředené hory a ulehčit dělnému českému lidu v jeho trápeních a ku prospěchu vlasti. Co tě tedy rmoutí?

(Jiřík se přestane dloubat v nose a zamyslí se. Pak sáhne do kapsy a vytáhne na několikrát přeložený kus papíru, něžně jej rozloží,

pohládí jej láskyplným pohledem a po krátkém zaváhání ho podá Rytíři.)

RYTÍŘ Pěkná. Co je to?

JIŘÍK To je Agáta Hanychová. A já ji miluju.

RYTÍŘ Áha.

JIŘÍK Chtěl bych se s ní oženit, ale bojím se, že mé společenské postavení není pro ni dost postavené.

RYTÍŘ Áha.

JIŘÍK Myslíte, že je citlivá, chytrá a že by byla dobrou ženou?

RYTÍŘ *(Vrátí mu Hanychovou.)* No, Jiříku, povím ti to takhle... Už jsi přemýšlel o tom, že bys udělal něco pro svou rodnou vlast? Národ úpí pod jařmem manažerů, politiků, novinářů a jiných sviní a je zapotřebí činorodosti, i činorodosti tvé. Když vykonáš velké dílo, možná se o tebe serve i Agáta Hanychová.

JIŘÍK Bude asi na prachy, vidíte? Já si to hned říkal. Že to není nic pro mě.

RYTÍŘ Neházej hned flintu do žita, Jiříku. Ale vstaň, jdi, polap život za pačesy a takhle jím smýkni. Takhle. Ze strany na stranu, ať země pozná tvou sílu, životodárnou energii, očištnou jako moc plamenů. Vlast tě potřebuje!

JIŘÍK Myslíte, že ona je spíš na to?

RYTÍŘ Proč ona? A na co?

JIŘÍK No já o tom jenom slyšel. Že některé tyhle... tyhle modelky, tyhle celebrity jsou trochu nebo docela na sado-maso. Ty jo, to by bylo něco. A mám ji teda i trochu popálit? Třeba sirkou? Zapalovačem?

RYTÍŘ *(Na chvíli se zamyslí.)* A víš ty co, Jiříku? Jdi i s vlastní i Hanychovou do prdele!!! *(Otočí se, hora se opět za velkého hřmění otevře, Rytíř do ní neodvratně nakrácí a hora se zase zavře.)*

(Jiřík onen podivuhodný geologický úkaz s lhostejným zájmem sleduje.)

JIŘÍK *(Dá si šluka.)* Ty jo. To bylo jak... Kde já to už viděl...? To bylo jak z Jamese Bonda. *(Chvíli, jako na začátku, hledí do blba a dloube se v nose. Posléze, kupodivu, jako by na něco přišel.)* Do prdele? *(Podívá se za sebe na ceduli modře ukazující cestu. Pak se lhostejně podívá směrem, kam cedule ukazuje. A pak se zase trudnomyslně zasní. Takže zase nic. Jeho pohled spočine na fotografii Agáty Hanychové. Zahodí cigáro. Pohladí se v rozkroku, rozepne poklopec a vsune dovnitř ruku. Slastně zavře oči. Vtančí Agáta Hanychová, nejmilejší Jiříkovo vidění, a zachrání mu jeho sedmnácticentimetrovou vlast.)*

Konec

Kterak Tyl Kajetán Josef hodlal bláhově v rodné své kotlině zatuchlé alespoň nakrátkce spasiti tyátr

PAVEL TRTÍLEK

OSOBY:

Řititel – postava hlavní (alespoň co se pravomocí týče)

Tyl Kajetán Josef – jakožto pouhý dramatický autor postava epizodní (alespoň co se pravomocí týče)

Dramaturg – postava pitoreskní, šotkovitá a obzvláště odpudivá

(Kancelář Řititele divadla. Řititel sedí za obrovským stolem. Pomlaskává, neb vydatně poobědval. Hubu mastnou, pupek mohutný a řiť obrovskou tak, že by se do ní při troše dobré vůle vlezl dospělý člověk. Na stole stohy papírů a obrovská jmenovka se zlatě provedeným nápisem: ŘITITEL NEJNAVŠTĚVOVANĚJŠÍHO TYÁTRU, ZE VŠECH ŘITITELŮ NEJMOUDŘEJŠÍ A NEJNÁSLEDOVÁNÍHODNĚJŠÍ.)

ŘITITEL *(Probírá se stohy papírů.)* To se jim řekne, uvést hru, současnou hru. Ale kdo se s tou hromadou má číst? Kdybych se do toho pustil, ještě bych narazil na nějakou zdařilou a neměl bych klid. Jejího autora by si mohli všimnout kritici, byl by dotazován, fotografován – a co já? Na mě by se zapomnělo? Nikdy. Mě, mě přece kamarádi v tajné volbě do této funkce zvolili – a já jsem na oplátku zvolil v jiných tajných volbách do jiných funkcí zase je – tak žádnou novotu, žádnou současnou hru, žádnou podvratnou činnost! Kdepak. Ať je to dál, jak

to je. Až do smrti. (*Zasmuší se v tváři.*) Jenže kritika ji tolik žádá, tu novou hru... Ještě nakonec řeknou, že nejsem dost následováníhodný řtitel, když můj Nejnavštěvovanější tyátr nenasadí ani tuto sezonu žádnou současnou hru. Vždyť největší obdiv patří mně. A tato zem je příliš malá na to, aby v ní mohli být obdivováni dva. Ale jak to udělat, jak... (*Rozjasní se v tváři.*) Na malé scéně! Ano, tam by snad nějaká současná hra mohla přicházet v úvahu. Spíš jen taková hříčka, přímo hra asi ne... (*Zasmuší se v tváři.*) Ale i to se mi zdá být pořád ještě příliš. Nová hra, a hned na malé scéně... Kdepak, to je pořád moc... (*Rozjasní se v tváři.*) Nechám postavit novou, ještě menší scénu! Tu nejmenší možnou scénu, jen pro jednoho herce, jednoho diváka, jednoho kritika – a dám tam uvést tu nejdrobnější současnou hříčku, spíš jen takovou říkanku, ani ne moc zdařilou, aby všichni viděli, že se nové hry k uvedení nehodí. Nějakou průměrnou, podprůměrnou hříčku, jak to má český divák rád. (*Probírá se stohy papírů na stole.*) Ale kterou, kterou? Že by třeba to Jaro v Japonsku nebo jak se to jmenuje? Ten autor nikoho neurazí, nikoho nenadchne, ten jednou něco dokáže. Možná tady jednoho dne bude sedět místo mě, až já budu na slávě boží. Ano, uvedeme mu to – jak on se jmenuje... (*Vytáhne ze saka popsaný toaletní papír a hledá na něm autorovo jméno.*) Kdepak ho máme...

(*Zaklepání.*)

ŘITITEL Vstupte!

TYL (*Nesměle vstoupí, smekne.*) Uctivé pozdravení vinšuji.

ŘITITEL Co tady chcete, chlape?

TYL Vy ráčíte býti intendantem zdejšího divadelního domu?

ŘITITEL Nemám čas. Co chcete?

TYL Tyl Kajetán Josef jméno mé. (*Chce podat Řititeli ruku.*)

ŘITITEL Tyl? To mi cosi říká. Tyl... Tyl...

TYL Dovoluji se osmělití a navrhnouti vám –

ŘITITEL Tyl! Ten obrozenec, že ano?

TYL To ráčím býti prosím pěkně já. Přicházím ve věci nabídky svého nového dramatu, jsem-li již tak smělý.

ŘITITEL Poslouchám...

TYL (*Svižně.*) Zamýšlím složití drama pojednávající o šlechtě české, jež po vítězství svém u Lipan léta Páně 1434 nedobyla hned žádného panství nad ostatními třídami obyvatelstva, což šlo nejvíce z té příčiny, že přední mužové národu, nejprv Hynce Ptáček, potom Jiří z Poděbrad, nepřestávali opíratí se hlavně o nižší třídy, zemanstvo a měšťanstvo, a zastávají jich proti druhům svým šlechtickým. Rovněž ono drama pojednávati bude o tom, kterak po smrti krále Jiřího a po přibytí bývalé jednoty panské na sněm zemský léta Páně 1479 počal patrněji vyvinovati se onen směr, za kterýmž lid obecný a potud jen poddaný octnul se posléze v úplné porobě, stav městský pak teprv po mnoholetých a rozmanitých půtkách, tytýž i krvavých, získal si teprv uznání stavovských práv svých ve smlouvě svatováclavské. Drama bude končiti spolčením se nižší šlechtou

se stavem městským proti pretenzím stavu vyššího, když ale stížnost její o osazování soudu zemského čili o sedání v lavicích konečným rozsudkem krále Vladislava 14. března 1487 vyřízena byla, i jednota její uznáním jak rytířův, tak i panošův za vladyky upevněna, nemeškala dlouho spojití se šlechta veškerá dohromady proti stavům nižším a domáhati se práv čím dále tím širších a hojnějších. Velikou v tom pomocí byla jí krále Vladislava mravní povaha vůbec a povolání jeho na trůn uherský léta Páně 1490 zvláště. Postava Vladislava vyobrazena bude jako pravý opak krále Matyáše, svého soupeře a předchůdce – nesobecký, nepánovitý, dobrotivý a svědomitý, ale neumějící ani počítati, ani hospodařiti, ani odolávati prosbám a nezbednostem odvážlivých sobců...

(Během této repliky Řítitel snědl popsany toaletní papír.)

ŘITITEL *(Nadšeně tleská.)* Znamenitě! Přímo vynikající! Bravo! Uvedeme tu vaši hru! Uvedeme ji!

TYL Vskutku?

ŘITITEL Ano, uvedeme ji! Ruku na to! *(Podá Tylovi ruku.)* Ať je dopsaná nejpozději do konce příštího měsíce! My ji už zítra začneme zkoušet!

TYL Zítra...? A... aha...

ŘITITEL Ještě dnes vyberu režiséra a zítra začneme. Vy se ji snažte dobře napsat!

TYL Ano... Tedy vám... děkuji... Spánembohem... *(V rozpacích odejde.)*

ŘITITEL Uvedeme hru, jejíž autor je mrtvý. Tím pádem zůstanu i nadále nejnásledovánímhodnější já a všichni budou obdivovat, jak velkorysý jsem, jaký prostor dávám současné hře, jejíž téma není vůbec marné! A budu ještě více následovánímhodný... I cenu možná nějakou dostanu! Od svých kamarádů, které jsem jmenoval do tolika funkcí a komisí! (*Vstane a volá.*) Dramaturg! Dramaturg!

HLAS DRAMATURGA Ano, pane Řititeli?

ŘITITEL Rychle sem, rychle!

HLAS DRAMATURGA Hnedle to bude, pane Řititeli, malé strpeníčko!

(Z Řititelovy obrovské řítě vyleze Dramaturg. Zůstane stát pokroucený v bizarní pokloně. Řitel se drží za nos.)

DRAMATURG Služebníček, velectěný pane Řititeli, ano, všecičko jsem slyšel, ponížene se klaním vaší moudrosti a uctivě vaši ručku líbám...

ŘITITEL Snad bude na pár sezon s tou současnou hrou pokoj. Tyl nám vytrhl trn z paty. Tyl trn! (*Rozchechtá se a plácne Dramaturga, rychle si utírá ruku.*)

DRAMATURG (*Pisklavě se zahihňá, ještě více se skloní.*) Ano, pane Řititeli, ano, ano, jak jste nejmoudřejší a nejnásledovánímhodnější, ano...

ŘITITEL To bude panečku sezónička... Které další autory navrhuje? Labiche? Iffland? Gerstenberg? Crébillon? Dryden?

Mairet? Plautus? Andronicus? Homo Sapiens Neanderthalis?
Homo Erectus? Homo Habilis? Australopithecus?
Ramapithecus?

DRAMATURG (*Dojatě.*) Ano, ano, ano, ano, ano... (*Vleze Řititeli
zpět do řítě.*)

*(Řititel si pustí nos, šplíchá kolem sebe vůni z osvěžovače vzduchu
a usedne zpět za stůl, smete z něj všechny papíry a vytočí
telefonní číslo. Zatímco opona klesá, je slyšet hlas Řitiele.)*

ŘITITEL Haló, tady řititel. Osobně. Svolejte kritiky na tiskovou konferenci a připravte pro ně bohaté pohoštění, ať o naší příští sezoně pochvalně píšou!

(březen 2008)

Konec

Ty, ty, ty, Tyle!

ARNOŠT GOLDFLAM

OSOBY:

Ritter

Tyl

(Kancelář pražské radnice, u stolu sedí radní pro kulturní záležitosti Ritter, zpívá...)

RITTER Jsem nejkrásnější, všechno jen já vím,
A nejchytřejší, všemu rozumím,
I děvče sobě hezké vybrat znám,
To vše dokážu lehce jen já sáááám....

(Vtom se ozve klepání na dveře.)

RITTER Dále!

(Vejde Tyl, ošumělý, servilně shrbený, hubený atd.)

RITTER No, co je?!

TYL Chtěl jsem se zeptat...

RITTER Ale fofrem, nemám jenom vás! A vůbec, kdo jste?

NĚJAKÝ NÁZEV?
FIDLOVAČKA!

TYL Já jsem Josef Kajetán Tyl.

RITTER No a? Co má být? Co chcete?

TYL Víte, velkomožný pane, myslel jsem si, kdyby jednou přišla ta doba a my Češi jsme měli tu možnost... rád bych napsal něco jako takovou hymnu, slova, víte? Kde domov můj... třeba tak nějak... A hru nějakou, divadelní, možná o dudákovi, jak šel do světa nebo něco jiného, mám toho v poznámkách moc...

RITTER Pište si, co chcete, jenom mě neotravujte. Co já s tím?

TYL Rád bych to uvedl na divadle, skupinku takovou bych sestavil, pár herců a tak... nechci vás rozčílit... potřeboval bych něco do začátku...

RITTER A kolik vám přijde lidí?

TYL Já, to já nevím, to je takový pokus, víte... možná nikdo nepřijde. A ani třeba hymnu nebudeme nikdy mít, ani divadlo, české... ale rád bych to zkusil, když byste laskavě...

RITTER Můžu si sundat kaiserrock?

TYL Ježíšmarjá, velkomožný pane, to se nežinýrujte, jak je libo.

(Ritter si sundá kabátek, odhalí mladou, vysportovanou postavu.)

TYL Vy jste jako antický bůh, pane!

RITTER Máte taky cvičit! A měl byste jet k moři, jste nějakej bledej!

TYL Já na to nemám, nemůžu si to dovolit.

RITTER No vidíte! A já zas nemám na ty vaše fantasmagorie! Pište si, dělejte si divadlo, ale ne za ty moje... teda naše, obecní peníze! A vůbec, už je plno hodin, já už na vás nemám čas. Vypadněte, už jsem se s váma bavil dýl, než si zasloužíte. Hymnu... to jsou teda... Tak alou! Ty lidi se zbláznili!

(Tyl smutně odejde, Ritter se postaví k zrcadlu a zpívá.)

RITTER Jen v celém světě celičkém
Já nejlepší a nejchytřejší jsem....

(Zaskočí mu v krku... pak pro sebe...)

Ani nebudu mít chuť na oběd, žebrota jedna... peněz by se jim zachtělo! No, už musím běžet, čeká na mě v restaurantu ředitel Velké zábavné dívčí podívané nahoře bez... dáme mu nějakou malou podporu, pár miliónků... to je totiž aspoň divadlo, to je podívaná!

(Obleče si kabátek, nasadí klobouk, vezme špacírku a vyrazí.)

Konec

Minuta s autory

BENYOVSZKÝ, ŠTĚPÁN (1980) Jeho divadelní kariéra je spojena s Kabaretem Caligula, kde v současnosti působí jako herec a spoluautor. Za své umělecké vzory pokládá F. Dürrenmatta, H. Pintera a R. E. Howarda.

ČEPEK, VLADIMÍR (1976) Vystudoval právnickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci a DAMU, obor dramaturgie na katedře činoherního divadla. Spoluzakládal divadlo M.U.T., působil jako dramaturg pražského Divadla Rokoko, nyní je uměleckým šéfem Činoherního studia v Ústí nad Labem. Zdramatizoval komiks *Alois Nebel*.

GOLDFLAM, ARNOŠT (1946) Píše dramata a prózu, vystudoval činoherní režii na JAMU. Jeho jméno je spojeno především s HaDivadlem (1978–1993). Napsal více než čtyřicet her a dramatizací (mj. *Písek*, *Sladký Theresienstadt*, *Agátománie*, *Modrá tvář*, *Smlouva* ad., adaptoval prózy K. Poláčka, F. Kafky, L. Klímy aj.). Jeho texty vyšly v několika souborech a jsou uváděny v divadlech celé České republiky.

CHARVÁTOVÁ, TEREZA (1981) Vystudovala dramaturgii na DAMU, kde intenzivně dramaturgovala a psala, posléze krátce působila v Jihočeském divadle. Dnes se stará o mimino, režíruje feministický Tylův opus *Strakonický dudák* a rekreačně píše.

JUST, JIŘÍ (1941) Vystudoval VŠCHT a FAMU (dramaturgie a scenáristika), hrál a spolupsal divadlo (s bratrem Vladimírem 1967–1990, s Jiřím Suchým v divadle Semafor 1996–2002),

píše scénáře pro film (např. *Jako jed, S čerty nejsou žerty*), pro televizi a rozhlas (Prix Bohemia 1980), pro divadlo (*Láska má, ty nevíš, Předpremiérová derniéra, Záměna*), publikuje fejetony, povídky.

KRATOCHVIL, JIŘÍ (1940) Píše prózy, eseje, rozhlasové a divadelní hry, je spisovatelem na volné noze. Získal několik literárních cen (např. Cenu Toma Stopparda, Cenu K. Čapka, Cenu J. Seiferta). Jeho dramatické dílo vyjde v létě 2008 pod názvem *Hry a sny*, rozhlasové hry vydal v souboru *Slepecká cvičení*. Hra *A babička slaví 99. narozeniny* byla uvedena v Městském divadle v Brně (1999), *Černá skříňka* ve Slezském divadle v Opavě (2008).

KRAUS, IVAN (1939) Píše humoristické prózy. Jako herec a autor působil v řadě pražských malých a kabaretních divadel, po roce 1968 žil v cizině. Od roku 1971 pracoval jako rozhlasový a televizní scenárista, loutkoherec a spisovatel.

PEŘINOVÁ, IVA (1944) Dramatička, dramaturgyně; přední autorka loutkoher, její texty uvádějí divadla v Česku i v zahraničí, dlouhá léta pracovala v Naivním divadle v Liberci, kde byly uvedeny např. hry *Alibaba a čtyřicet loupežníků*, *Bezhlavý rytíř*, *Kolíbá se velryba*. Svou tvorbou dalece přesahuje žánr běžných pohádek pro děti. Pro loňské Divadelní minutky napsala hříčku *Kravička a travička*.

RUT PŘEMYSL (1954 v Kutné Hoře, rodišti J. K. Tyla) Vystudoval divadelní režii, věnuje se autorskému divadlu (spolupráce s I. Vyskočilem, J. Suchým, J. Vodňanským, J. Burianem, B. Rychlíkem). Napsal dvanáct rozhlasových her (Prix Bohemia 1993 a 1998). V posledních letech vydal zejména

„Knihu o příběhu“ *Pan Když a slečna Kdyby* (Cena Toma Stopparda) a divadelní hru *Sen*. Od roku 2003 vede na DAMU katedru autorské tvorby a pedagogiky.

SEDLÁČEK JIŘÍ (1964) Herec a hudebník, od skončení JAMU hraje v činohře Národního divadla moravskoslezského, napsal několik divadelních scénářů (*Má želva mýdlo?*, *Mám na ruce prsty z nohy*, *Zvířata v ruksaku*, *Jak šel kocour pro brejlatou princeznu*). Píše scénky do televizního pořadu *Pod pokličkou*. Pro loňské Divadelní minutky napsal *Emulgátory*.

SIKORA, ROMAN (1970) Vystudoval JAMU, napsal téměř dvě desítky her s radikálním názorem na svět; *Smetení Antigony* získalo cenu Nadace Alfréda Radoka, uvedeny byly i *Sodomagomora*, *Tank*, *Vlci* či *Jitro kouzelníků*. Pro loňské Divadelní minutky napsal hříčku *Největší Básník se chrámům umění ze zásady nevyhýbá*.

SOBOTKOVÁ ANNA (1980) Studuje Literární akademii (Soukromá vysoká škola Josefa Škvoreckého), obor tvůrčí psaní – publicistika. Spolupracuje jako externí redaktorka s časopisem *Český dialog*. Vedle dramatické tvorby se věnuje i psaní prózy a básní.

SOUČKOVÁ, JOHANA (1978) Vystudovala DAMU, katedru činoherního divadla, obor dramaturgie. Od roku 2002 je jako dramaturgyně v angažmá v Činoherním studiu v Ústí nad Labem. Pro Divadlo v Celetné připravila dramatisaci Dykova *Krysaře*.

TRTÍLEK, PAVEL (1977) Dramatik, dramaturg, překladatel, autor rozhlasových her. Dramatické tvorbě se věnuje od konce

devadesátých let, napsal téměř dvacítku her, např. *Poslední večere, Čingischán, Můj krásný svět, Átreovci, Zabiju tě sekerou, Modelky*. Pro loňské Divadelní minutky napsal hříčku *Immaculata*.

TVRTKOVIČ, VESNA (1982) Studuje Literární akademii. V současné době píše scénář studentského filmu *Součkovo smrti vstříc* a hraje v česko-mexické inscenaci *(NE)HODNÉ NÁHODY*.

divadelní minutky II

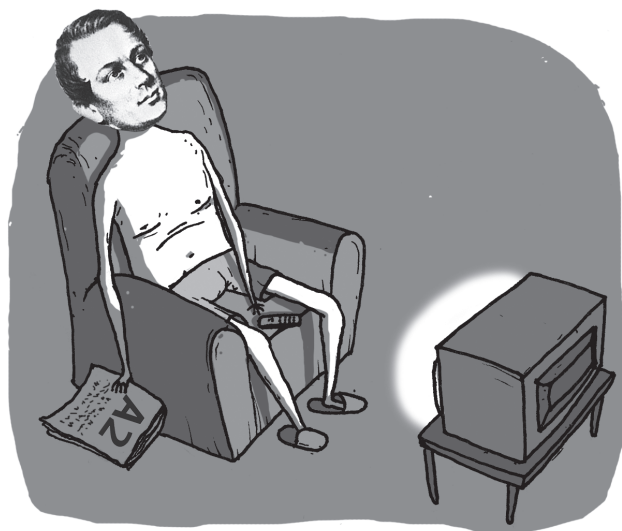

Vydal A2 kulturní týdeník ve spolupráci
s občanským sdružením Transteatral
K vydání připravily Martina Černá
a Marta Ljubková
Ilustrace Jaromír Plachý
Grafická úprava Lukáš Fairaisl
Praha 2008

A2 kulturní týdeník
Americká 2, 120 00 Praha 2
www.tydenikA2.cz

www.divadlo.cz/transteatral

Samostatně neprodejné
ISBN 978-80-903857-4-0

Co všechno se vejde do hry, která trvá maximálně šedesát vteřin? Především řada monstrózních obrazů Josefa Kajetána Tyla: obraz školní, politický, mýtický, snový, investigativní, genderový, sarkastický, bulvární, obraz bez zvuku ad. Současní čeští dramatici píšou rozličné hry na téma Jedna minuta s J. K. Tylem. Soubor nových dramát vydává A2 kulturní týdeník pro vaše pobavení jistě delší než minutové.